

SVAZ MĚST A OBCÍ

KRAJSKÁ SETKÁNÍ – 8. 4. 2022

NOVINKY Z ČINNOSTI ÚOHS

**ZMĚNA CENY VEŘEJNÉ ZAKÁZKY PO
UZAVŘENÍ SMLOUVY**

Mgr. Markéta Dlouhá
místopředsedkyně Úřadu pro ochranu hospodářské
soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Z činnosti Úřadu v oblasti **osvěty**:

■ ÚOHS se významným způsobem zasazuje o osvětu v oblasti veřejného zadávání

- 28. 2. 2022 uzavřeno [Memorandum se Svazem měst a obcí České republiky](#)
(systematická spolupráce – vzdělávání v oblasti veřejného zadávání)
- [Metodické dny veřejného zadávání](#)
- účast na [seminářích a konferencích](#) – zefektivnění/zkultivování zadavatelského prostředí
- [průzkum](#) mezi obcemi a městy – [dotazník](#)

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

- **Vydává** (<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost.html>)
 - Stručný průvodce světem veřejných zakázek (3 díly)
 - Informační listy
 - Výkladová stanoviska a metodiky (i ve spolupráci s MMR)
- **Sbírka rozhodnutí ÚOHS**
 - <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

Průzkum mezi obcemi a městy – dotazník

Smyslem

- získání informací o **potřebách** územně samosprávných celků v oblasti veřejného zadávání
- školení a semináře ÚOHS **cílí na potřeby zadavatelů**
 - zacílení metodické činnosti Úřadu (metodické dny, publikace)
 - možnost sestavení školení „na míru“

Průzkum mezi obcemi a městy – dotazník

3 kategorie zadavatelů dle počtu obyvatel

- A. do **500** obyvatel
- B. nad **500** do **10 tis.** obyvatel
- C. nad **10 tis.** obyvatel a **výše**

Způsob přípravy a realizace ZŘ dle kategorie zadavatelů zajišťují

- A. **pracovníci zadavatele** (starosta, pracovníci obce – bez specializace na VZ) – **51 %**, externí subjekty – 48,5 %, pracovníci zadavatele specializovaní na VZ – 0,5 %
- B. pracovníci zadavatele (starosta, pracovníci obce – bez specializace na VZ) – 42 %, **externí subjekty – 53 %**, pracovníci zadavatele specializovaní na VZ – 3,2 %
- C. pracovníci zadavatele (starosta, pracovníci obce – bez specializace na VZ) – 21 %, externí subjekty – 13 %, **pracovníci zadavatele specializovaní na VZ – 42 %**

Průzkum mezi obcemi a městy – dotazník

Označeny **nejobtížnější úkoly** dle kategorie zadavatele

kategorie A

1. Provedení změny závazku ze smlouvy
2. Vypořádání námitek proti postupu zadavatele
3. Vymezení kritérií hodnocení
4. Vymezení požadavků na kvalifikaci
5. Dodržení uveřejňovacích povinností

kategorie B

1. Provedení změny závazku ze smlouvy
2. Vypořádání námitek proti postupu zadavatele
3. Vymezení kritérií hodnocení
4. Vymezení požadavků na kvalifikaci

kategorie C

1. Vypořádání námitek proti postupu zadavatele
2. Provedení změny závazku ze smlouvy
3. Vymezení požadavků na kvalifikaci
4. Vymezení kritérií hodnocení

Průzkum mezi obcemi a městy – dotazník

Nejpreferovanějších témata na školení dle kategorie zadavatele

kategorie A

- Hodnocení nabídek
- Ekonomická a technická kvalifikace
- Střet zájmů dle § 44 ZZVZ
- Aplikace zásad dle § 6 ZZVZ, včetně zásad dle § 6 odst. 4 ZZVZ
- Změny, doplnění a objasnění nabídky dle § 46 ZZVZ
- Jednací řízení bez uveřejnění dle § 63 ZZVZ (dobrý sluha, ale zlý pán)

kategorie B

- Hodnocení nabídek
- Ekonomická a technická kvalifikace
- Změna závazků ze smlouvy
- Změny, doplnění a objasnění nabídky dle § 46 ZZVZ
- Aplikace zásad dle § 6 ZZVZ, včetně zásad dle § 6 odst. 4 ZZVZ
- Námitky, řízení před Úřadem

kategorie C

- Změna závazků ze smlouvy
- Hodnocení nabídek
- Námitky, řízení před Úřadem
- Ekonomická a technická kvalifikace
- Změny, doplnění a objasnění nabídky dle § 46 ZZVZ
- Aplikace zásad dle § 6 ZZVZ, včetně zásad dle § 6 odst. 4 ZZVZ

Obecně ke změnám závazků ze smluv

Klíčová pravidla ke změnám závazků ze smluv jsou obsažena v § 222 ZZVZ

- § 222 odst. 1 ZZVZ – základní pravidlo
- § 222 odst. 3 ZZVZ – definice podstatné změny smlouvy
- § 222 odst. 4-6 ZZVZ – stanoví podmínky, za jejichž splnění bude zadavatel postupovat v souladu s odst. 1, **aniž by musel zkoumat, zda jím plánovaná změna současně je či není změnou podstatnou ve smyslu odst. 3**
 - jedná se o **taxativní výčet** přípustných změn závazku (jejich okruh nelze dále rozšiřovat)
 - přípustné změny závazku představují výjimky z obecného pravidla a je třeba je vykládat **restriktivně** (jde o institut umožňující hospodárný přístup k veř. zakázce tam, kde by nebylo efektivní ani žádoucí související plnění zadávat jako novou zakázku, ne o prostředek obcházení zákona)
- § 222 odst. 7 ZZVZ – záměny položek soupisu stavebních prací

viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 22.5.2018 sp.zn. R 35/2018

Zákaz podstatné změny smlouvy – PROČ?

Základní pravidlo – § 222 odst. 1 ZZVZ

Není-li dále stanoveno jinak, nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení podle tohoto zákona.

Jakákoli regulace zadávání veřejných zakázek by pozbyla smyslu, kdyby

- byl zadavatel limitován zákonem jen do okamžiku uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, tj. musel by dle zákona typicky provést otevřenou a nediskriminační soutěž
- smlouvu na veřejnou zakázku musel uzavřít v souladu s vítěznou nabídkou (§ 124 odst. 4 ZZVZ), tedy při respektu k proběhlé soutěži

...a následně mohl tuto soutěž naprosto negovat tím, že by závazky ze smlouvy změnil (tj. že by najednou neodpovídaly vítězné nabídce ani podmínkám původní soutěže)

Podstatná změna závazku dle § 222 odst. 3 ZZVZ

Podstatnou změnou závazku ze smlouvy na VZ je taková změna smluvních podmínek, která by

- a) umožnila účast jiných dodavatelů nebo by mohla ovlivnit výběr dodavatele v původním zadávacím řízení, pokud by zadávací podmínky původního zadávacího řízení odpovídaly této změně,*
- b) měnila ekonomickou rovnováhu závazku ze smlouvy ve prospěch vybraného dodavatele, nebo*
- c) vedla k významnému rozšíření rozsahu plnění VZ.*

- jednotlivé skutkové podstaty, zejm. písm. a) a b) se překrývají
- **podstatná je taková změna** smluvních podmínek, která se dotýká **zásadních parametrů** VZ, typicky
 - ceny
 - termínu plnění
 - smluvních sankcí
 - ... všech parametrů, na základě kterých dodavatelé zvažují svoji účast v zadávacím řízení a koncipují svoje nabídky

Výjimky dle § 222 odst. 4 ZZVZ

Změna de minimis

Za **podstatnou změnu závazku** ze smlouvy na veřejnou zakázku **se nepovažuje změna**, která

- nemění celkovou povahu veřejné zakázky
- jejíž hodnota je
 - a) nižší než finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku a
 - b) nižší než
 1. 10 % původní hodnoty závazku, nebo
 2. 15 % původní hodnoty závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku na stavební práce, která není koncesí
- Pokud bude provedeno více změn, je rozhodný součet hodnot všech těchto změn

		změna (rozšíření / zúžení)	hodnota změny
změna 1	rozšíření	+ 10 000 / 0	10 000
změna 2	zúžení (redukce)	0 / - 15 000	15 000
změna 3	výměna části	+ 20 000 / - 10 000	30 000
změna 4	výměna části	+ 8 000 / - 16 000	24 000
		celkem	79 000

Výjimka dle § 222 odst. 5 ZZVZ

Nezbytné dodatečné plnění

(5) Za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku se nepovažují **dodatečné stavební práce, služby nebo dodávky** od dodavatele původní veřejné zakázky, které nebyly zahrnuty v původním závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, **pokud jsou nezbytné a změna v osobě dodavatele**

- a) **není možná z ekonomických anebo technických důvodů** spočívajících zejména v požadavcích na slučitelnost nebo interoperabilitu se stávajícím zařízením, službami nebo instalacemi pořízenými zadavatelem v původním zadávacím řízení,
- b) **by způsobila zadavateli značné obtíže nebo výrazné zvýšení nákladů a**
- c) **hodnota dodatečných stavebních prací, služeb nebo dodávek nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku; pokud bude provedeno více změn, je rozhodný součet hodnoty všech změn podle tohoto odstavce.**

Výjimka dle § 222 odst. 6 ZZVZ

Změny z nepředvídaných důvodů

(6) Za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku se nepovažuje změna,

- a) jejíž potřeba vznikla v důsledku okolností, které **zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat,***
- b) **nemění celkovou povahu veřejné zakázky a***
- c) **hodnota změny nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku;** pokud bude provedeno více změn, je rozhodný součet hodnoty všech změn podle tohoto odstavce*

Změny závazků z uzavřených smluv

Obecně tedy platí že

- lze provádět toliko nepodstatné změny smlouvy, resp. změny v souladu s jednotlivými ustanoveními § 222 ZZVZ; pro jejich aplikaci je nezbytné splnění všech zde stanovených podmínek
- z hlediska sjednané ceny v úvahu přichází změna závazků ze smlouvy podle § 222 odst. 4 ZZVZ, ve kterém se při splnění stanovených podmínek nejedná o podstatnou (a tedy nepřípustnou) změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku; avšak pozor na hospodárné vynakládání veřejných prostředků
- při aplikaci § 222 ZZVZ nelze vyloučit i možnosti naplnění postupu dle § 222 odst. 6 ZZVZ, avšak nejedná se o bezpečnou cestu a nelze dát unifikované pravidlo, jak tento postup naplnit; zadavatel však bude muset veškeré změny velmi detailně popsat a mít pro ně dostatečné podklady, nelze automaticky dodavateli zvyšovat ceny!

Změna ceny VZ po uzavření smlouvy o dílo

Růst cen či takové očekávání může mít dopad jak na zadání, tak na vlastní realizaci veřejných zakázek (zejména veřejných zakázek na stavební práce).

- **Riziko na straně dodavatele** – v důsledku možného pokračování růstu cen se může dostat do ztráty – může způsobit nižší zájem dodavatelů o získání veřejné zakázky
 - **Riziko na straně zadavatele** – u zadaných veřejných zakázek na stavební práce roste riziko komplikací při jejich realizaci, v krajním případě i nedokončení stavby/stavebních prací vybraným dodavatelem
- **ÚOHS ve spolupráci s MMR vydaly k dané problematice společné stanovisko**
- V nově zadávaných veřejných zakázkách je potřeba se ponaučit se z nastalé situace a již v zadávacích podmínkách pružně reagovat na možné cenové výkyvy během realizace veřejné zakázky!

Děkuji Vám za pozornost

